

Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJS

Reģ.Nr. 90000628077, Rūpniecības ielā 23, Rīgā, LV- 1045

Tālrunis: 67321173 ♦ fakss: 67321049 ♦ e-pasts: vpvb@vpvb.gov.lv

---

Rīgā, 2013.gada 5.novembrī

Lēmums Nr.7-n

Par ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000) novērtējuma procedūras piemērošanu

Adresāts:

SIA „Pabažu kūdra” (reģistrācijas Nr.40103100480), adrese: Skultes iela 1, Zvejniekiems, Saulkrastu novads, LV-2161.

Paredzētās darbības nosaukums:

Kūdras ieguve (ieguves platības palielināšana).

Paredzētās darbības norises vieta (adrese):

Sējas novads, derīgo izrakteņu atradnes „Dzelves-Kroņa purvs (Veckalniņu iecirknis)” teritorija (nekustamais īpašums „Dzelves purvs”, zemes kadastra Nr.8092 003 0084).

Izvērtētā dokumentācija:

Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes (turpmāk Pārvalde) 2013.gada 10.septembra ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums Nr.RI13SI0180 un tam pievienotie materiāli; SIA „Pabažu kūdra” (turpmāk Ierosinātāja) 2013.gada 17.septembra vēstule Nr.04.1/15 „Par novērtējuma procedūras piemērošanu”; Vides pārraudzības valsts biroja (turpmāk Birojs) 2010.gada 28.decembra lēmums Nr.393 „Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nepiemērošanu” un lietas materiāli.

Izteiktie viedokļi:

Pārvalde, novērtējot plānoto darbību atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk Novērtējuma likums) 11.panta kritērijiem, secina, ka tai paredzama būtiska ietekme uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) – dabas liegumu „Dzelves-Kroņa purvs” (turpmāk Dabas liegums), jo līdz šim neizstrādātie kūdras lauki bija kā buferzona starp tagadējiem ieguves laukiem un Dabas liegumu, savukārt ieguves platības palielināšana visā laukumā, kas robežojas ar Dabas liegumu, - līdzšinējo ietekmes slodzi nozīmīgi palielinās. Citas ietekmes, kas saistītas ar putekļu rašanos, traucējumiem un trokšņiem saistībā ar tuvumā esošajām apdzīvotām vietām Pārvalde nevērtē, kā būtiski nelabvēlīgas vai tādas, kuru dēļ būtu piemērojams ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra, tai pat laikā saistībā ar ietekmi uz Dabas liegumu norāda, ka piemērotākais risinājums ietekmju novērtēšanai un pasākumu izstrādei tās samazināšanai ir ietekmes uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) novērtējuma procedūra, kas piemērojama un veicama atbilstoši Ministru kabineta 2011.gada 19.aprīļa noteikumiem Nr.300 “Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000)”.

Ierosinātājas ieskatā kūdras ieguves lauku paplašināšana neradīs būtisku ietekmi uz Dabas liegumu, uz ko norāda jau līdzšinējā ieguve tā tuvumā. Ierosinātāja uzsver, ka nav paredzēts ierīkot jaunus, nebijušus nosusināšanas grāvjus un uzskata, ka plānotā darbība

un sagaidāmā ietekme ir salīdzināma ar darbību, kas tika novērtēta 2010.gadā un attiecībā uz kuru Birojs 2010.gada 28.decembrī izdeva lēmumu Nr.393 „Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nepiemērošanu”.

Faktu konstatācija, izvērtējums un apsvērumi lēmuma satura noteikšanai:

1. Ierosinātāja ir vērsusies Pārvaldē ar iesniegumu, lūdzot veikt grozījumus Pārvaldes agrāk izsniegtajos tehniskajos noteikumos Nr.RI11TN0014 (izsniegti 2011.gada 10.janvārī kūdras ieguvei derīgo izrakteņu atradnē „Dzelves-Kroņa purvs (*Veckalniņu iecirknis*) – turpmāk Atradne). Ierosinātājas iecere ir palielināt kūdras ieguves platību Atradnē no 41,4ha uz 81,36ha (turpmāk Paredzētā darbība). Saistībā ar minēto konstatējams sekojošais:
  - 1.1. Paredzētajām darbībām, kuras tiek pieteiktas Pārvaldē saskaņā ar Novērtējuma likuma 8.pantu, ir jāveic ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums. To paredz Novērtējuma likuma 10.pants.
  - 1.2. Novērtējuma likuma 8.pantā minēto darbību vidū ir gan Novērtējuma likuma 2.pielikuma darbības, gan darbības, kas neatbilst Novērtējuma likuma 2.pielikumam, bet kam var būt būtiska ietekme uz vidi, tostarp Natura 2000 teritoriju (Novērtējuma likuma 8.panta (2)daļa).
  - 1.3. Novērtējuma likuma 2.pielikuma 2.punkta 1)apakšpunkts paredz, ka ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums ir nepieciešams kūdras ieguvei, ja ieguves platība ir 25ha.
  - 1.4. Ierosinātājas plānotās izmaiņas (ieguves platības palielināšanas laukums) pārsniedz 25ha, - tā ir Novērtējuma likuma 2.pielikuma darbība.
  - 1.5. Vienlaikus izmaiņas ir paredzētas teritorijā, kas robežojas ar Dabas liegumu, kas ir Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritorija (Natura 2000), plānotajām izmaiņām var būt nelabvēlīga ietekme uz šo teritoriju.

Ņemot vērā minēto, gan vadoties no Novērtējuma likuma 8.panta (1)daļas, gan vadoties no minētā panta (2)daļas, - Ierosinātājas paredzētajām pārmaiņām ir veikts ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums.
2. Pēc Ierosinātājas iesnieguma saņemšanas Pārvalde ir novērtējusi Paredzētās darbības ietekmi uz vidi, izvērtējot gan Darbības vietas līdzšinējo izmantošanas veidu, dabas vērtības, darbības apjomus, izvēlētos tehniskos risinājumus, gan avāriju risku, fizikālās ietekmes, piesārņojuma un traucējumu aspektus, vides absorbcijas spējas, savstarpējās un summārās ietekmes u.c. faktorus, kas varētu radīt ietekmi uz vidi, pamatojoties uz Novērtējuma likuma 11.pantā noteiktajiem kritērijiem. Pārvaldes izvērtējums ir uzskatāms par Biroja lēmuma sastāvdaļu, un tas, līdz ar Ierosinātājas sniegto informāciju, satur apsvērumus lēmuma pamatojumam.
3. Birojs pievienojas Pārvaldes vērtējumam un viedoklim saistībā ar sagaidāmo ietekmi un ietekmes uz Natura 2000 teritoriju novērtējumu. Pieņemot šo Biroja lēmumu, cita starpā ņemti vērā šādi lietai būtiski fakti:
  - 3.1. Atradne atrodas Sējas novadā, Dzelves purva teritorijā. Atbilstoši Valsts ģeoloģijas dienesta 1998.gada 5.jūnija derīgo izrakteņu pasei – tās kopējā platība ir 401ha, atradnē akceptētais derīgo izrakteņu krājumu daudzums sastāda N kategorijas 877tūkst.t augstā tipa purva kūdras un 36tūkst.t zemā tipa purva kūdras (pie nosacītā mitruma W=40%), derīgā izrakteņa slāņa biezums attiecīgi ~2,5m un ~1m.

- 3.2. Kūdras ieguve Atradnē uzsākta 1992.gadā, līdz šim Atradnes sagatavošanas darbi un ieguve veikta tikai tās ZR daļā. Saskaņā ar Latvijas kūdras fonda datiem šī vieta ir sadalīta 6 kūdras ieguves laukos, - 1.-3. ieguves lauks (gar ārējo ZR malu) sagatavots kūdras ieguvei un ieguve šajos laukos uzsākta, savukārt 4.-6. ieguves laukos uzsākta sagatavošana ieguves darbu veikšanai (deviņdesmitajos gados ierīkoti sākotnējie novadgrāvji, kartu grāvji), bet ieguve nav veikta.
- 3.3. 1999.gadā Dzelves – Kroņa purva teritorijai ir noteikts īpaši aizsargājamās dabas teritorijas – Dabas lieguma statuss, jo purvam raksturīga liela ornitofaunas un biotopu daudzveidība, tas ir daudzu retu putnu sugu ligzdošanas vieta. Purvā konstatēti nelielu ezeriņu kompleksi, kur pēc ligzdošanas un migrācijas laikā uzturas liels skaits zosu un dzērviu. Nosakot purvam aizsargājamās teritorijas statusu, Dabas lieguma robežās netiek iekļauta vienīgi Atradnes daļa, kurā līdz šim jau veikti ieguves vai daļējas sagatavošanas darbi, proti: atradnes 1.-6. ieguves lauki, kas atrodas purva ZA malā.
- 3.4. Šobrīd Dabas liegums ir iekļauts arī Eiropas Savienības vietotajā īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīklā Natura 2000, līdz ar to Dabas liegumam ir Eiropas nozīmes aizsardzības statuss. Darbības vieta robežojas ar Dabas lieguma (Natura 2000) teritoriju.
- 3.5. Ierosinātāja kūdras ieguvi Atradnē ir veikusi jau kopš 1998.gada, pamatojoties uz zemes nomas līgumu, kas slēgts ar AS „*Latvijas valsts meži*” un Valsts ģeoloģijas dienesta 1998.gada 22.jūlijā izsniegtu zemes dzīļu izmantošanas licenci Nr.8/20 (licence bija derīga līdz 2013.gada 23.septembrim).
- 3.6. 2010.gadā, ar nodomu atsākt kūdras ieguvi (pēc pārtraukuma) Atradnes 1.-3. ieguves laukos ~ 40ha platībā (gar ārējo ZR malu), Pārvaldē tika veikts ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums, kā rezultātā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra ar Biroja 2010.gada 28.decembra lēmumu Nr.395 Ierosinātājai netika piemērota. Pārvalde šai darbībai 2011.gada 10.janvārī ir izdevusi tehniskos noteikumus Nr.RI11TN0014. Tehnisko noteikumu izdošanas pamatā ir cita starpā Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk DAP) (tobrīd Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta administrācijas) 2010.gada 6.oktobra atzinumā Nr.Z-1-15.1/455 ietvertie secinājumi, ka kūdras ieguvi Dabas lieguma tuvumā ir paredzēts atsākt tikai iepriekš jau izstrādātajā Atradnes daļā, ieguvi nepaplašinot uz neapgūtajiem laukumiem. Novērtējot platības, tai skaitā apjomu, kādā mērā ieguves darbu vietas robežosies ar Dabas lieguma (Natura 2000) teritoriju, DAP šai laikā konstatējusi, ka neapgūtā teritorija (ieguves lauki 3.-6.) veidos vairāk nekā 400m platu Dzelves-Kroņa purva daļu, kas kalpos kā buferzonu ārpus Dabas lieguma teritorijas un tādējādi kalpos kā pāreja starp degradēto purvu (kūdras izstrādes platības 1.-3. ieguves laukos) un neskarto purva daļu (kas atrodas jau Dabas lieguma robežās).
- 3.7. Šobrīd ierosinātāja ir iecerējusi paplašināt kūdras ieguves laukumu, uzsākot ieguvi arī Atradnes 4.-6. ieguves laukos (turpmāk Darbības vieta), tādējādi kopējo ieguves platību palielinot līdz 81,36ha. Ieguvi paredzēts veikt teritorijā, kuru DAP ar 2010.gada 6.oktobra atzinumu Nr.Z-1-15.1/455 novērtējusi kā nozīmīgu buferzonu starp kūdras izstrādes platībām un neskarto purva daļu Dabas lieguma teritorijā.
- 3.8. Ieguvi paredzēts veikt ar frēzkūdras un gabalkūdras ieguves paņēmieni, plānotais apjoms gadā – 5 000 t. Pirms ieguves uzsākšanas paredzēts ieguves teritorijas kapitālais remonts. Esošo novadgrāvju un kartu grāvju tīklu (atbilstoši to projektētajiem dziļumiem un apjoma) Ierosinātāja novērtē kā pietiekamu, lai

nodrošinātu ieguves darbu veikšanu. Tomēr saskaņā ar lietas materiāliem un publiski pieejamo informāciju, būs nepieciešama grāvju tīrīšana un atbrīvošana no sanesumiem un aizsērējuma (kopš to ierīkošanas pagājuši ~ 20 gadi).

- 3.9. Tuvākā dzīvojamā apbūve ir atsevišķas viensētas (mājsaimniecības „*Liepkalni*”, „*Smilgas*”, „*Saulītes*”, „*Dzelves*”, „*Purgaiļi*” un „*Kļaviņas*” u.c.), kas atrodas ~0,5km no līdzšinējās un plānotās ieguves vietas. Starp apdzīvotām vietām un Atradni ir meža josla.
4. Ņemot vērā lietas apstākļus, faktus, kas raksturo Paredzēto darbību un Darbības vietu, tās līdzšinējo/atļauto zemes izmantošanas veidu un teritorijas izmantošanas aprobežojumus, kā arī darbības realizācijas iespējamās ietekmes uz vidi, Birojs, pieņemot šo lēmumu, konstatē, ka, plānota jau esošu kūdras ieguves lauku paplašināšana, turklāt arī plānotajā ieguves teritorijā jau agrāk ir veikti teritorijas sagatavošanas darbi, t.i. – nevar uzskatīt, ka plānotās darbības vieta ir pilnīgi neskarta. Tai pat laikā vērā ņemams ir apstāklis, ka minētie nosusināšanas grāvji ir ierīkoti pirms ~ 20 gadiem un ieguve šajā vietā nekad nav bijusi uzsākta. Līdz ar to dabiskais vides stāvoklis varētu būt daļēji arī atjaunojies, par ko liecina arī lietas materiāli un publiski pieejamās kartēs attēlotā informācija. Ieguves lauku sakārtošana (tai skaitā nosusināšanas grāvju tīrīšana un rekonstrukcija, attīrot tos no sanesām, atjaunojot līdz projektētajiem dziļumiem) un ieguves veikšana norādītajā platībā viennozīmīgi būs saistīta ar pašreizējā vides stāvokļa pārmaiņām, savukārt plānotās darbības vieta tieši robežojas ar Dabas liegumu. Saistībā ar minēto jāņem vērā, ka jau līdzšinējie ieguves darbi Atradnes 1.-3. ieguves laukos daļēji robežojās ar Dabas liegumu, turklāt ieguves lauku paplašināšana ir saistīta ar Ierosinātās tiesiskajām interesēm atbilstoši slēgtajam zemes nomas līgumam, tomēr šādas izmaiņas (ieguves lauku paplašināšana) neizbēgami būs saistītas ar teritorijas palielinājumu, kādā kūdras ieguves platības robežosies ar Dabas liegumu, tiks zaudēta pēdējā pārejas josla starp ieguves vietu un aizsargājamo teritoriju. Šāda izsvēruma ietvarā Birojs papildus secina, ka, - lai arī Darbības vieta ar nolūku nav ietverta Dabas lieguma robežās, - laikā kopš tajā ir daļēji veikti sagatavošanas (ieguvei) darbi un kopš Dabas lieguma statusa noteikšanas, aizsargājamai dabas teritorijai ir noteikts arī Eiropas nozīmes aizsardzības statuss. Līdz ar to būtiskākie ietekmes aspekti šajā gadījumā izriet no Darbības vietu raksturojošajiem faktoriem saistībā ar Novērtējuma likuma 11.panta 2¹)punkta kritēriju, kas raksturo Darbības vietu un tās īpatnības (īpaši aizsargājamā dabas teritorija, tajā sastopamās dabas vērtības, - sugas un biotopi). Tādēļ, ievērojot īpaši aizsargājamās dabas teritorijas izveides un aizsardzības mērķus, rūpīgi izsverama nelabvēlīgas ietekmes varbūtība saistībā ar 2¹.punkta c) un b)apakšpunkta kritēriju, tai skaitā izsverot jau līdzšinējo vides stāvokli un sagaidāmās pārmaiņas ar Paredzētās darbības realizāciju.
5. Vadoties no iepriekš minētā, pieņemot šo Biroja lēmumu, atbilstoši sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējuma veikšanas mērķim, ņemta vērā gan iespēja identificēt sagaidāmās negatīvās ietekmes un to raksturu, gan iespēja šādām ietekmēm nodrošināt novēršanas, samazināšanas un pārvaldības pasākumus. Izvērtējuma ietvarā, Birojs cita starpā ir ņēmis vērā šādus lietā nozīmīgus apsvērumus:
  - 5.1. Likuma “*Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām*” (turpmāk Aizsargājamo teritoriju likums) 43.panta (1)daļa noteic, ka Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*Natura 2000*) ir vienots Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju tīkls. Tajā ietilpst īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kuras ir Eiropas Savienībā nozīmīgas un attiecīgajā bioģeogrāfiskajā rajonā vai rajonos būtiski sekmē īpaši aizsargājamiem biotopu veidiem vai īpaši aizsargājamām sugām labvēlīga aizsardzības statusa saglabāšanu vai atjaunošanu, var būtiski veicināt *Natura 2000*

tīkla vienotību, kā arī būtiski sekmē bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu attiecīgajā bioģeogrāfiskajā rajonā vai rajonos. Šajās teritorijās piemēro nepieciešamos aizsardzības pasākumus, lai saglabātu vai atjaunotu labvēlīgu aizsardzības statusu tiem biotopiem un sugu populācijām, kuru dēļ attiecīgā teritorija ir izveidota.

- 5.2. Dabas liegumam šobrīd nav izstrādāts dabas aizsardzības plāns vai individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, Dabas lieguma pārvaldes un apsaimniekošanas kārtību nosaka Aizsargājamo teritoriju likums un pakārtotie vispārējie aizsardzības noteikumi.
- 5.3. Saskaņā ar Aizsargājamo teritoriju likuma 43.panta (4) un (5) daļu paredzētajai darbībai, kas var būtiski ietekmēt Natura 2000 teritoriju, veic ietekmes uz vidi novērtējumu un to atļauj veikt, ja tā negatīvi neietekmē šīs teritorijas ekoloģiskās funkcijas, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem.
- 5.4. Atbilstoši Eiropas Kopienas Tiesas pastāvīgajā judikatūrā nostiprinātajām atziņām, izvērtējumam, kas vērsts uz ietekmes uz Natura 2000 teritoriju noskaidrošanu ir jābūt veiktam pienācīgi un tas uzskatāms par nepilnīgu, ja tajā nav pilnīgu, precīzu un galīgu konstatējumu un secinājumu, kas varētu kļiedēt jebkuras zinātniski pamatotas šaubas par plānotās darbības ietekmi uz attiecīgo īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (2007.gada 20.septembra spriedums lietā C-304/05 Komisija/Itālija 69.punkts; 2011.gada 24.novembra spriedums lietā C-402/09 Komisija/Spānija 100.punkts).
6. Ietekmes uz vidi sākotnējā izvērtējuma ietvaros Paredzēto darbību un tās iespējamo ietekmi uz īpaši aizsargājamo dabas teritoriju ir novērtējušas sugu un biotopu ekspertes Agnese Pujāte un Elīza Kuške (sertifikācijas joma mežu un virsāju, purvu, sālāju biotopi, sertifikātu Nr.094, 095). Saskaņā ar ekspertu vērtējumu Atradnes ZA daļas agrāk veiktās sagatavošanas un vēlāk arī ieguves rezultātā, ap visu pašreizējās un plānotās ieguves teritoriju ir izveidojusies ~ 20m plata josla, kurā dabiskais neskartā augstā purva biotops ir pārveidojies, - izmainījies mitruma režīms, izmainījusies veģetācija, augu segums. Līdz ar to ekspertes savā 2013.gada 13.jūlija slēdzienā secina, ka arī Dabas lieguma teritorijā ~ 20m platā joslā ir noticis īpaši aizsargājamā prioritārā biotopa (kods 7110*, neskarti augstie purvi) zudums, kā rezultātā notikusi nomaiņa uz citu biotopa formu – degradēti augstie purvi, kuros notiek vai ir iespējama atjaunošanās (kods 7120). Īpaši aizsargājamo augu sugas ekspertes konstatējušas ~ 75m attālumā no kūdras ieguvei paredzēto lauku ārējās malas. Novērtējot iespējamo ietekmi, ko varētu radīt ieguves lauku paplašināšana Dabas lieguma virzienā, ekspertes secina, ka līdzšinējām pārmaiņām līdzīgas biotopu struktūras pārmaiņas un pakāpeniska Eiropas nozīmes prioritārā biotopa (kods 7110*, neskarti augstie purvi) nomaiņa uz biotopu „*degradēti augstie purvi, kuros notiek vai ir iespējama atjaunošanās*” (kods 7120) varētu notikt plašākā joslā, līdz ~ 50m ap ieguves teritoriju (t.i. Dabas lieguma teritorijā), tai pašā laikā šādas pārmaiņas un ietekmi ekspertes vērtē kā nebūtisku.
7. Ietekmes uz vidi sākotnējā izvērtējuma ietvaros Paredzēto darbību un tās iespējamo ietekmi uz īpaši aizsargājamo dabas teritoriju ir novērtējusi arī Dabas aizsardzības pārvalde (DAP). DAP 2013.gada 12.augusta atzinumā Nr.3.14/178/2013-N-E norādījusi, ka derīgo izrakteņu ieguve ir paredzēta tieši līdz Dabas lieguma robežai (Atradnes kontūrgrāvis robežojas ar Dabas liegumu) un nav paredzēts veidot buferzonu starp kūdras ieguves laukiem un Dabas lieguma teritoriju. DAP ieskatā Paredzētā darbība var būtiski ietekmēt Natura 2000 teritorijas biotopus un dabas vērtības, tādēļ uzskata, ka nepieciešams veikt ietekmes uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) novērtējuma procedūru atbilstoši

Ministru kabineta 2011.gada 19.aprīļa noteikumiem Nr.300 “*Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000)*”. Šādus secinājumus DAP cita starpā saista ar nepieciešamību izstrādāt un paredzēt pasākumus, lai mazinātu negatīvo ietekmi uz Dabas lieguma teritoriju.

8. Saistībā ar minēto jāņem vērā, ka Dabas liegums ir jūtīgs pret hidroloģiskā režīma izmaiņām. Tādēļ Aizsargājamo teritoriju likumam pakārtoto Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumu Nr.264 “*Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi*” 16.17.punkts paredz aizliegumu Dabas lieguma teritorijā būvēt hidrotehniskās būves un ierīkot meliorācijas sistēmas, veikt to rekonstrukciju un renovāciju. Kā izņēmums no aizlieguma ir paredzētas tikai darbības, ar mērķi novērst teritoriju (ārpus Dabas lieguma) applūšanu. Lai arī ieguves darbus nav plānots veikt tieši Dabas lieguma teritorijā, esošie nosusināšanas grāvji faktiski ar to robežojas, grāvju rekonstrukcija nepārprotami skars Dabas liegumu un būs saistāma ar hidroloģisko apstākļu maiņu.
9. Katrai *Natura 2000* teritorijai atbilstoši tās izveides mērķim tiek noteikta aizsardzības klase (tips). Dabas liegums Latvijas teritorijā ir C tipa teritorija (teritorijas kods LV0526400), kas paredzēta sugu, tai skaitā putnu, un biotopu aizsardzībai. Kopā ar Rampas purva austrumu daļu un aizsargājamo ainavu apvidu “*Ādaži*” Dabas liegums veido putniem starptautiski nozīmīgu vietu “*Ādaži*” (http://www.daba.gov.lv/public/lat/iadt/aizsargajamo_ainavu_apvidi/adazi/). Atbilstoši dabas datu bāzē “*Ozols*” pieejamai informācijai, Dabas liegumā tikai 3 vietās ir saglabājies Eiropas nozīmes prioritārais biotops – neskarti augstie purvi, tai skaitā purva Z daļā, teritorijā, kas robežojas ar Darbības vietu. Jau līdzšinējie ieguves lauki nelielā posmā gar D malu robežojas ar šo biotopu, tomēr jaunā teritorija šim biotopam pieguļ gar visu DA robežu, t.i. ~ 1,4km garumā. Kā to secinājušas lietā pieaicinātās ekspertes Agnese Pujāte un Elīza Kuške – joslā gar nosusināšanas grāvi jau notikušas vērā ņemamas pārmaiņas (līdz ar to šajā platībā vairs nekvalificē biotopu ar kodu 7110*), tomēr ekspertes tāpat atzīst, ka ietekmes zona Paredzētās darbības rezultātā (Dabas lieguma teritorijā) paplašināsies.
10. Saskaņā ar lietas materiāliem pievienoto biotopu ekspertu secinājumiem, nav sagaidāms, ka Paredzētās darbības realizācijas rezultātā izraisītās pārmaiņas varētu būtiski ietekmēt Dabas liegumu (*Natura 2000*). Birojs var daļēji pievienoties ekspertu secinājumiem, ka hidroloģiskā režīma izmaiņu rezultātā viens aizsargājams biotops joslā gar Darbības vietu visdrīzākais pakāpeniski pārveidosies par citu aizsargājamu biotopu (biotops 7110* uz biotopu 7120), tomēr jāņem vērā, ka neskarti augstie purvi ir Eiropas nozīmes prioritāri aizsargājams biotops, tādēļ tā platības samazināšanos un zaudējumu it sevišķi Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamā dabas teritorijā nevar uzlūkot kā nebūtisku, vai tādu, kam nav nelabvēlīga ietekme. Tāpat jāņem vērā, ka, lai nodrošinātu *Natura 2000* teritorijas ekoloģisko vienotību, tai skaitā Dabas lieguma teritorijā konstatēto aizsargājamo biotopu labvēlīga aizsardzības stāvokļa saglabāšanu, hidroloģiskā režīma uzturēšanu un daudzveidīgo putnu sugu aizsardzību, Dabas lieguma teritorijā ir ietvertas daudz plašākas teritorijas kā tikai minētais augstā purva biotops, ar kuru robežojas Darbības vieta, jo teritorija ir putniem nozīmīga vieta. Nelielo ezeriņu komplekss, kam ir būtiska nozīme saistībā ar Dabas lieguma aizsardzības mērķi, atrodas tieši Dabas lieguma biotopa 7110* daļā, kas atrodas vistuvāk Darbības vietai. Iespējamā ietekme uz ornitofaunu, Paredzētās darbības rezultātā šī brīža izvērtējuma stadijā nav izsvērtā, tai skaitā novērtējums par varbūtējiem ietekmes mazināšanas pasākumiem, to iespējamību un efektivitāti nav veikts.

11. Iespējams, ka pastāv varbūtība Paredzēto darbību realizēt veidā un risinājumos, lai būtiski neietekmētu Natura 2000 teritoriju, tai skaitā neietekmētu negatīvā veidā ne tajā sastopamās aizsargājamās dabas vērtības, ne ekoloģiskās funkcijas vai aizsardzības mērķus. Tai pat laikā šī brīža izvērtējuma stadijā, ar instrumentiem un detalizāciju, kādu paredz ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums, nav iespējams kļiedēt bažas, ka nelabvēlīga ietekme Paredzētajai darbībai varētu būt gan uz Dabas liegumā sastopamajām putnu sugām, gan aizsargājamiem biotopiem, kas atrodas tieši blakus Darbības vietai. Saskaņā ar Dabas liegumu raksturojošajiem datiem, tajā ir ļoti liela aizsargājamo sugu, tai skaitā putnu sugu daudzveidība, tādēļ, lai veiktu Paredzēto darbību risinājumos, kas nenonāk pretrunā ar Aizsargājamo teritoriju likuma 43.panta (4) un (5) daļu, ir jāgūst pilnīga un precīza informācija, konstatējumi un secinājumi, kas varētu kļiedēt šobrīd izteiktās pamatotās šaubas.
12. Līdz ar to konstatējams, ka Paredzētā darbība atbilst Novērtējuma likuma 4.¹ panta (1)daļas un Ministru kabineta 2011.gada 19.aprīļa noteikumu Nr.300 „*Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)*” 2.punkta nosacījumam. Pamatojoties uz Novērtējuma likumā noteiktajiem principiem (jo īpaši 3.panta 1) un 5)punktā noteiktajiem principiem) un vadoties no Novērtējuma likuma 11.pantā noteiktajiem kritērijiem, secināts, ka ietekme uz Dabas liegumu var būt būtiska un tādēļ nepieciešams komplekss Paredzētās darbības ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo teritoriju (Natura 2000) novērtējums, kas ļaus izvērtēt Paredzēto darbību un tās realizācijas risinājumu alternatīvas, pienācīgi un pilnīgi, ar atbilstīgiem mēriem pārliecinoties, ka sagaidāmo ietekmi uz Dabas liegumu (Natura 2000 teritoriju) iespējams novērst un samazināt tā, lai tā nebūtu atzīstama par nelabvēlīgu. Nav izslēgts, ka ieguves platību var būt nepieciešams samazināt, atkāpjoties no Dabas lieguma robežas, tai skaitā veidojot jaunus nosusināšanas grāvjus. Ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju novērtējuma procedūras piemērošana ir nepieciešama, lai sasniegtu Novērtējuma likumā un Aizsargājamo teritoriju likumā noteikto vides aizsardzības mērķi, šo mērķi pašreiz nav iespējams sasniegt mazāk ierobežojot Paredzētās darbības Ierosinātāju (piemēram, izdodot tehniskos noteikumus) un procedūra ir konkrētajam gadījumam piemērota un atbilstīga.

Piemērotās tiesību normas:

Administratīvā procesa likuma 5., 6., 7., 8., 9., 10., 13. un 14.pants, 55.panta 1.punkts, 65.panta (3)daļa un 66. panta (1)daļa; likuma „*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” 4., 4¹., 8., 10., 11., 13. un 14.pants, 2.pielikums; 2011.gada 25.janvāra MK noteikumu Nr.83 „*Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi*” 12.punkts; likuma „*Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām*” 43.pants, Ministru kabineta 2011.gada 19.aprīļa noteikumu Nr.300 “*Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000)*” 2.punkts.

Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes (turpmāk Pārvalde) 2013.gada 10.septembra ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums Nr.RI13SI0180 un tam pievienotie materiāli; SIA „*Pabažu kūdra*” (turpmāk Ierosinātāja) 2013.gada 17.septembra vēstule Nr.04.1/15 „*Par novērtējuma procedūras piemērošanu*”; Vides pārraudzības valsts biroja (turpmāk Birojs) 2010.gada 28.decembra lēmums Nr.393 „*Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nepiemērošanu*” un lietas materiāli, iepriekš minētie fakti un to izvērtējums, kā arī piemērotās tiesību normas.

Lēmums:

Piemērot ietekmes uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) novērtējuma procedūru SIA „Pabažu kūdra” (reģistrācijas Nr.40103100480) ierosinātajai darbībai - kūdras ieguvei (ieguves platības palielināšanai) Sējas novadā, derīgo izrakteņu atradnes „*Dzelves-Kroņa purvs (Veckalniņu iecirknis)*” teritorijā, nekustamajā īpašumā „*Dzelves purvs*” ar zemes kadastra Nr.8092 003 0084.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 188.panta pirmajai daļai un likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 14.panta 2)punktam, šo Vides pārraudzības valsts biroja lēmumu var pārsūdzēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas, iesniedzot pieteikumu Administratīvās rajona tiesas atbilstīgajā tiesu namā (APL 189.panta (1)daļa) likumā noteiktajā kārtībā. Lēmums stājas spēkā ar brīdi, kad tas paziņots adresātam (APL 70.panta (1)daļa).

Lēmums izsūtīts:

- VVD Lielrīgas reģionālajai vides pārvaldei, adrese: lielriga@lielriga.vvd.gov.lv ;
- Sējas novada pašvaldībai, adrese: dome@seja.lv
- Dabas aizsardzības pārvaldei, adrese: daba@daba.gov.lv

Direktors

A.Lukšēvics

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisku parakstu un satur laika zīmogu.